

KIRJALLINEN KYSYMYS 797/2014 vp

Naisten rekrytointi vapaaehtoiseen asepalvelukseen

Eduskunnan puhemiehelle

Vapaaehtoiseen asepalvelukseen haki tänä vuonna ennätysmäärä (818) naisia. Puolustusvoimat lähetti Pirkanmaalla kaikille 19—20-vuotiaille naisille vapaaehtoista asepalvelusta esittelevän rekrytointikirjeen. Kokeilulla haluttiin selvittää, miten henkilökohtainen rekrytointikirje vaikuttaa naisten vapaaehtoiseen asepalvelukseen hakeutumiseen. Pirkanmaalla palvelukseen hakeutuvien naisten määrä nousi 32 % edellisvuoteen verrattuna. Muualla maassa palvelukseen hakeutuneiden määrä nousi vähemmän.

Naisille lähetettävä rekrytointikirje on seuraavaksi otettava käyttöön koko maassa. Koko ikäluokan tavoittaminen kirjeellä lisää kiinnostusta asepalvelukseen sekä kasvattaa motivoituneiden varusmiesten määrää.

Puolustusvoimien tavoitteena on saada lisää naisia palvelukseen. Modernissa armeijassa tarvitaan taitoja, joita naisilla on kyky oppia siinä missä miehilläkin. Ikäluokkien parhaat kyvyt on saatava puolustusvoimien käyttöön. Kutsuntakirjeellä varmistetaan, ettei mahdollisuus varusmiespalveluksen suorittamiseen jää käyttämättä ainakaan oikea-aikaisen tiedon puuttumisen vuoksi.

Varusmiespalveluksen suorittaneet naiset pärjäävät palveluksessa keskimääräistä paremmin ja ovat motivoituneita. Vapaaehtoisen asepalveluk-

sen suorittaneista naisista noin 60 % on saanut johtajakoulutuksen.

Tavoitteeksi on otettava kutsuntojen ulottaminen naisiin palveluksen kuitenkin säilyessä naisille vapaaehtoisena. Kutsuntamenettelyjä ja palvelukseen hakeutumista on kehitettävä tasa-arvoisemmaksi esimerkiksi selvittämällä puolustusvoimien vaatiman lääkärintarkastuksen muuttamista maksuttomaksi myös naisille.

Suomalaisia sotilaita osallistui kriisinhallinta-tehtäviin tämän vuoden elokuussa 539. Heistä vain 20 oli naisia. Naisten määrää sotilaallisissa kriisinhallintaoperaatioissa on kasvatettava, sillä monissa tilanteissa vuorovaikutusta paikallisen väestön kanssa ei synny, mikäli partio koostuu vain miehistä. Naissotilaan kohtaaminen voi olla mullistavaa myös esimerkin vuoksi. Koulutettuja, itsenäisesti toimivia naisia ei usein löydy kriisialueiden yhteisöistä.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Milloin puolustusvoimien Pirkanmaalla toteuttama kokeilu naisille lähetetystä rekrytointikirjeestä vapaaehtoiseen asepalvelukseen laajennetaan käytännöksi koko maassa?

KK 797/2014 vp — Sofia Vikman /kok

Helsingissä 16 päivänä lokakuuta 2014

Sofia Vikman /kok

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Herra puhemies, olette toimitanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Sofia Vikmanin /kok näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 797/2014 vp:

Milloin puolustusvoimien Pirkanmaalla toteuttama kokeilu naisille lähetetystä rekrytointikirjeestä vapaaehtoiseen asepalvelukseen laajennetaan käytännöksi koko maassa?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Puolustusvoimat toteutti rekrytointikokeilun Pirkanmaalla alkuvuodesta 2013 allekirjoittaneen aloitteesta. Yhteistoiminnassa mainostoimiston kanssa laadittiin rekrytointikirje sekä tehtiin esite naisten vapaaehtoisesta asepalveluksesta. Tämä yhdistelmä lähetettiin rekrytointiin kohteeksi valituille 5 208:lle vuosina 1994—1995 syntyneelle naiselle.

Pirkanmaan aluetuomiston alueella hakijoiden määrä on tällä vuosikymmenellä ollut vuosittain 60—75 naista. Tänä vuonna hakijoita oli 99, joista 62 oli saanut kirjeen. Hakijoille suunnatun kyselyn perusteella rekrytointikirjeellä oli vastaajien mielestä hyvä informatiivinen ja hakemista kannustava vaikutus. Toisaalta kysely osoitti että kirjeellä oli merkittävä vaikutus hakeutumispäätökseen vain neljän naisen osalta ja jonkinlaista vaikutusta noin 10 naisen osalta.

Kyselyyn vastanneet naiset toivovat enemmän näkyvyyttä naisten vapaaehtoiselle asepalvelukselle nuorille suunnatussa viestinnässä, eri medioissa ja tapahtumissa.

Hakijat toivoivat saavansa enemmän tietoa naisten vapaaehtoisesta palveluksesta koulun kautta. Tietoa toivotaan koulun (yläaste, lukio,

ammattilliset oppilaitokset) opinto-ohjaajan sekä puolustusvoimien toteuttamien kouluvierailujen kautta.

Kyselytutkimuksen perusteella vapaaehtoiseen asepalvelukseen liittyvä rekrytointi tulee kohdentaa entistä nuoremmille naisille. Keskeisen kohderyhmän vapaaehtoiseen asepalvelukseen rekrytoinnissa tulisi olla lukion tai toisen asteen ammatillisen koulutuksen toisen ja kolmannen vuoden opiskelijat. Hakiessaan palvelukseen heillä olisi tosiasialliset mahdollisuudet päästä palvelukseen heti valmistumisensa jälkeen.

Yhteenvetona voidaan todeta, että niin sanottu Pirkanmaan pilotti antoi lähinnä lisäperusteita uusien rekrytointitapojen suunnittelua varten. Saatujen kokemusten perusteella puolustushallinto kehittää varusmiespalvelusta ja naisten vapaaehtoista asepalvelusta koskevaa tiedottamista osana Asevelvollisten informaatiopalvelut -projektia. Toisen asteen oppilaitoksissa opiskelevat naiset tavoitetaan lukiolaisille jaettavassa Abifaktassa ja ammattiopiskelijoille jaettavassa Ammatti-faktassa olevien, asepalveluksesta kertovien artikkeleiden avulla. Asepalveluksen näkyvyyttä lisätään maanpuolustustapahtumissa, kutsunnoissa ja kouluvierailuilla jaettavan esitteen avulla. Uudet rekrytointitavat otetaan käyttöön ja laajennetaan koko maan kattavaksi vuoden 2017 loppuun mennessä. Tämän lisäksi olen johtoryhmässäni hiljattain linjannut, että Pirkanmaalla toteutettua rekrytointikokeilua laajennetaan ja kehitetään jo ensi vuonna.

Vaikkei sodan ajan joukkojen henkilöstötarve varsinaisesti edellyttänyt vapaaehtoisen asepalveluksen suorittaneiden naisten määrän välitöntä kasvattamista, pidän erittäin tärkeänä, että naisten määrää niin asepalveluksessa kuin kriisinhallin-

tatehtävissäkin saadaan lisättyä. Tätä tuetaan myös sillä, että asepalvelukseen hakeutuvien naisten terveystarkastukset muutetaan naisille maksuttomiksi.

Helsingissä 7 päivänä marraskuuta 2014

Puolustusministeri Carl Haglund

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Herr talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 797/2014 rd undertecknat av riksdagsledamot Sofia Vikman /saml:

När kommer försvarsmaktens i Birkaland genomförda försök med ett rekryteringsbrev till kvinnor om frivillig militärtjänst att breddas till praxis i hela landet?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Försvarsmakten genomförde ett rekryteringsförsök i Birkaland i början av 2013 på initiativ av undertecknad. I samarbete med en reklambyrå utarbetades ett rekryteringsbrev samt gjordes en broschyr om frivillig militärtjänst för kvinnor. Denna kombination sändes till 5 208 åren 1994—1995 födda kvinnor, vilka valts som mål för rekryteringen.

I Birkalands regionbyrås område har antalet sökande under detta decennium årligen varit 60—75 kvinnor. I år sökte 99 kvinnor, av vilka 62 hade fått brevet. Utgående från en enkät som riktades till sökandena hade rekryteringsbrevet enligt dem som besvarade enkäten en informativ verkan som uppmuntrade till ansökan. Å andra sidan visade enkäten att en betydande inverkan på beslutet att söka hade brevet endast för fyra kvinnor och någon inverkan för cirka tio kvinnor.

De kvinnor som besvarade enkäten önskade mera synlighet för den frivilliga militärtjänsten för kvinnor i den kommunikation som riktas till de unga i olika medier och evenemang.

De som sökte till militärtjänst önskade mera information om frivillig tjänstgöring för kvinnor via skolan. Information önskades av studiehand-

ledaren i skolan (högstadiet, gymnasiet, yrkesläroinrättningarna) samt genom besök av försvarsmakten i skolorna.

På basis av enkätundersökningen bör den rekrytering som hänför sig till frivillig militärtjänst riktas till yngre kvinnor än tidigare. En central målgrupp vid rekryteringen till frivillig militärtjänst bör vara andra och tredje årets studerande vid gymnasiet eller andra stadiets yrkesutbildning. När de söker till tjänstgöring skulle de ha verkliga möjligheter att bli antagna till tjänstgöringen genast när de har utexaminerats från skolan.

I sammandrag kan det konstateras att försöket i Birkaland främst gav ytterligare grunder för planeringen av nya rekryteringssätt. Utgående från de erfarenheter man fick utvecklar försvarsförvaltningen den information som gäller beväringstjänsten och den frivilliga militärtjänsten för kvinnor som en del av projektet informations-tjänster till de värnpliktiga. De kvinnor som studerar i läroinrättningar på andra stadiet nås genom artiklar om militärtjänst som finns i det Abifakta som delas ut till gymnasisterna och det Yrkes-fakta som delas ut till yrkesstuderandena. Synligheten för militärtjänsten utökas med hjälp av en broschyr som delas ut vid försvarsevenemang, uppbåd och skolbesök. De nya rekryteringssätten tas i bruk och breddas så att de omfattar hela landet före utgången av år 2017. Utöver detta har jag nyligen i min ledningsgrupp dragit upp en riktlinje om att det rekryteringsförsök som genomförts i Birkaland redan nästa år ska utvidgas och utvecklas.

Även om behovet av personal i de krigstida trupperna inte egentligen förutsätter att antalet kvinnor som avlägger frivillig militärtjänst omedelbart ökas, anser jag det ytterst viktigt att anta-

let kvinnor såväl inom militärtjänsten som inom krishanteringsuppdrag kan fås att öka. Detta stöds också av att hälsokontrollerna för de kvin-

nor som söker till militärtjänstgöring görs avgiftsfria.

Helsingfors den 7 november 2014

Försvarsminister Carl Haglund